

# Dolazak predsjednika Republike Turske u službeni posjet Republici Hrvatskoj

---

Piljek, Sabina

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:800691>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-23**



Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)



**SVEUČILIŠTE SJEVER  
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN**



**Sveučilište  
Sjever**

DIPLOMSKI RAD br.276/OJ/2023

**DOLAZAK PREDSJEDNIKA REPUBLIKE  
TURSKE U SLUŽBENI POSJET REPUBLICI  
HRVATSKOJ**

Sabina Piljek

Varaždin, rujan 2023.

**SVEUČILIŠTE SJEVER**



**Sveučilište  
Sjever**

**SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN**

**Studij Odnosi s javnostima**

DIPLOMSKI RAD br.276/OJ/2023

**DOLAZAK PREDSJEDNIKA REPUBLIKE  
TURSKE U SLUŽBENI POSJET REPUBLICI  
HRVATSKOJ**

Student:  
Sabina Piljek, 0308002544

Mentor:  
doc. dr. sc. Gordana Lesinger

Varaždin, rujan 2023.

## **SAŽETAK**

Diplomatski posjeti obuhvaćaju službena putovanja vladinih dužnosnika, uključujući predsjednike, diplomate ili ministre vanjskih poslova, u svrhu posjeta stranim državama. Ti posjeti služe nekoliko ciljeva, kao što su promicanje međunarodnih odnosa, sudjelovanje u diplomatskim razgovorima, suočavanje s globalnim izazovima i jačanje bilateralne ili multilateralne suradnje. Imaju ključnu ulogu u jačanju političkih, gospodarskih, kulturnih i strateških veza među nacijama. Službeni posjet turskog predsjednika Republici Hrvatskoj 26. i 27. travnja 2016. godine. Predstavlja posjet na visokoj državnoj razini te će se u radu obraditi diplomatski protokol prilikom posjeta turskog predsjednika Recepta Tayyipa Erdoğan na poziv tadašnje predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović.

Ključne riječi: diplomatski protokol, službeni posjet, Turska, diplomacija

## **SUMMARY**

Diplomatic visits include official trips by government officials, including presidents, diplomats, or foreign ministers, to visit foreign countries. These visits serve several purposes, such as promoting international relations, participating in diplomatic talks, confronting global challenges, and strengthening bilateral or multilateral cooperation. They play a key role in strengthening political, economic, cultural, and strategic ties between nations. Official visit of the Turkish president to the Republic of Croatia on April 26 and 27, 2016. It represents a visit at a high state level, and the paper will deal with the diplomatic protocol during the visit of Turkish President Recep Tayyip Erdoğan at the invitation of the then President of the Republic of Croatia, Kolinda Grabar-Kitarović.

Keywords: diplomatic protocol, official visit, Turkey, diplomacy

## SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Problem rada .....	1
1.2. Predmet i cilj rada .....	2
1.3. Metoda istraživanja .....	2
1.4. Struktura rad.....	2
2. DIPLOMACIJA.....	3
2.1. Bilateralni susreti.....	3
2.2. Multilateralni susreti .....	5
2.3. Vrste diplomacije.....	6
2.3.1. Gospodarska.....	6
2.3.2. Kulturna .....	7
2.3.3. Rješavanje kriza i sprječavanje sukoba.....	8
2.3.4. Izgradnja povjerenja i osobnih odnosa .....	9
3. DIPLOMATSKI PROTOKOL.....	11
3.1. Delegacija.....	11
3.2. Osobe u pratnji .....	13
3.3. Transport .....	13
3.4. Osiguranje .....	14
3.5. Službeni darovi.....	14
3.6. Službeni program .....	15
3.7. Program za supružnike.....	15
3.8. Mediji i javnost.....	16
4. ANALIZA SLUŽBENOG POSJETA TURSKOG PREDSJEDNIKA.....	17
4.1. O predsjedniku Republike Turske .....	17
4.2. Odnosi Hrvatske i Turske.....	18
4.3. Hodogram posjeta .....	19
<b>ZAKLJUČAK .....</b>	<b>37</b>
<b>LITERATURA .....</b>	<b>38</b>
<b>POPIS SLIKA .....</b>	<b>40</b>

# 1. UVOD

Diplomacija, kao složena disciplina, obuhvaća strateško upravljanje međunarodnim odnosima, vršeći značajan utjecaj na putanju svjetskih poslova. Središnje mjesto u diplomatskoj interakciji je dugogodišnja praksa inozemnih posjeta, pri čemu politički čelnici, vladini dužnosnici, diplomati i dostojanstvenici poduzimaju putovanja stranim državama. Ovi posjeti imaju značajnu važnost osim što su puke formalnosti ili ceremonijalne geste. Oni služe kao ključne mogućnosti koje imaju sposobnost uspostavljanja saveza, rješavanja sukoba, pokretanja gospodarskog razvoja i olakšavanja kulturne interakcije. Korištenje prekomorskih putovanja kao diplomatskog instrumenta ima dugu povijest koja se proteže kroz mnoga stoljeća, a njegova kontinuirana važnost u suvremeno doba od iznimne je važnosti. U području međunarodnih odnosa postaje očito da strani posjeti imaju značaj koji nadilazi puke diplomatske formalnosti. Oni služe kao ključni alati koji utječu na putanju država unutar globalne arene. U suvremeno doba diplomatski posjeti uporno prolaze kroz transformacije, odražavajući tako promjenjivu dinamiku globalne politike i diplomacije. Ova putovanja obuhvaćaju raznolik niz pitanja, kao što su klimatske promjene, hitne situacije u javnom zdravstvu, terorizam i ekonomska međuovisnost. Povijesna upotreba inozemnih posjeta kao diplomatskog instrumenta naglašava njegovu sposobnost da učinkovito upravlja zamršenom dinamikom međunarodnih odnosa, pokazujući njihovu gipkost i upornost.

## 1.1. Problem rada

Međunarodni posjeti, posebno oni koji uključuju vladine dužnosnike, diplomate i vođe, događaju se u različite svrhe, od kojih svaka služi različitim diplomatskim, političkim, gospodarskim ili kulturnim ciljevima. Državni posjeti smatraju se najznačajnijim oblikom diplomatskih posjeta, često podrazumijevaju službeni posjet predsjednika države ili predsjednika Vlade drugoj zemlji na poziv svog kolege. Svrha ovih putovanja je jačanje diplomatskih odnosa, obilježavanje značajnih prekretnica u partnerstvu i sudjelovanje u sadržajnim razgovorima na višoj razini. Bilateralni sastanci koji uključuju strane političare služe kao platforma za raspravu o različitim temama, uključujući gospodarske dogovore, sigurnosnu suradnju, kulturne interakcije i regionalna pitanja.

## 1.2. Predmet i cilj rada

Cilj rada je obraditi pojam diplomacije i susreta koji se događaju na različitim razinama, uz to objasniti i vrste diplomacije kao i diplomatski protokol. Nadalje, provesti će se analiza službenog posjeta turskog predsjednika Republici Hrvatskoj 26. i 27. travnja 2016. godine.

## 1.3. Metoda istraživanja

U ovom diplomskom radu koristiti će se sekundarnim izvorima informacija kao i provedbe analize hodograma posjeta turskog predsjednika Republici Hrvatskoj 26. i 27. travnja 2016. godine.

## 1.4. Struktura rad

Ovaj diplomski rad sastoji se od tri cjeline koje zajedno sadrže sve potrebne elemente za razumijevanje diplomacije. Prvi dio se bavi pojmom diplomacije, kao i bilateralnim odnosno multilateralnim susretima. U istom dijelu obraditi će se vrste diplomacije.

Drugi dio rada odnosi se na diplomatski protokol kao i iznimno važne sastavnice unutar njega.

Treći dio rada sastoji se od analize službenog posjeta turskog predsjednika Republici Hrvatskoj unutar kojeg će se obraditi osnovne informacije o turskom predsjedniku, odnosi Hrvatske u Turske kao i hodogram samog posjeta odnosno medijska popraćenost.



## 2. DIPLOMACIJA

Diplomacija je umijeće upravljanja međunarodnim odnosima, a jedan od njezinih bitnih alata su posjeti dužnosnika stranim državama. Ti posjeti igraju ključnu ulogu u poticanju suradnje, rješavanju sukoba i jačanju međunarodnih veza (Cornago, 2008: 574). Diplomatska putovanja omogućuju predstavnicima nacija da se uključe u rasprave licem u lice, izgrade osobne odnose i riješe kritična globalna pitanja.

U drevnim civilizacijama Mezopotamije, Egipta i Kine izaslanici su imali značajnu važnost u očuvanju miroljubivih diplomatskih odnosa i olakšavanju gospodarskih aktivnosti sa susjednim državama. Značajno je da je tijekom kasnog brončanog doba došlo do značajne razmjene veleposlanstava između Egipta i Hetita, što je rezultiralo uspostavljanjem jednog od najranijih zabilježenih mirovnih ugovora u ljudskoj povijesti. Ovaj događaj služi kao dokaz kontinuirane učinkovitosti diplomatskih interakcija potpomognutih službenim posjetima. Tijekom povijesnih razdoblja srednjeg vijeka i renesanse priroda diplomatskih posjeta prošla je proces formalizacije. Vladari i njihovi diplomatski predstavnici poduzimali su putovanja na daleke dvorove u svrhu pregovaranja o bračnim zajednicama, uspostavljanja saveza i rješavanja sukoba. Papinski poslanici i veleposlanici igrali su ključnu ulogu u posredovanju u sukobima i olakšavanju diplomatskih odnosa među europskim vladama (Monod de Froideville i Verheul, 2014: 17-23).

### 2.1. Bilateralni susreti

Unutar složenog područja međunarodne diplomacije, učinkovita komunikacija služi kao ključni element koji održava zamršenu mrežu globalnih veza. Unutar širokog spektra diplomatskih angažmana, bilateralni sastanci pojavljuju se kao ključni mehanizam putem kojeg vlade uspostavljaju izravne i ekskluzivne međusobne interakcije (Cornago, 2008: 576). Visoki dužnosnici, poput šefova država, ministara vanjskih poslova ili veleposlanika, putuju u zemlje svojih kolega kako bi razgovarali o zajedničkim interesima, ojačali saveze i riješili sukobe.

Ovi sastanci funkcioniraju kao platforme za razmjenu ideja, diplomatske rasprave i suradnje među vladama. Prethodno navedeni entiteti služe kao temeljne komponente diplomatskih procesa, u kojima se šefovi država, diplomati i vladini predstavnici sastaju kako bi sudjelovali u

sveobuhvatnim dijalozima koji uključuju niz različitih tema, uključujući, ali ne ograničavajući se na trgovinske sporazume, sigurnosna pitanja, kulturne interakcije i ublažavanje sukoba (Rana, 2018: 3-4).

Nakon završetka summita, uobičajeno je da čelnici sazovu kolektivnu konferenciju za novinare kako bi prenijeli rezultate široj javnosti i globalnoj zajednici. Omogućavanje transparentnosti i jasnoće olakšano je objavljivanjem rezultata sastanka. Bilateralni sastanci služe kao početak procesa, a ne njegova konačna kulminacija. Obje nacije obećavaju poduzeti određene aktivnosti ili provoditi sporazume koji su dogovoreni tijekom sastanka.

Odabir mjesta sastanka ima veliku važnost. Događaj se može dogoditi ili u glavnom gradu jedne od uključenih nacija ili na neutralnom mjestu te se to i dogodilo na sljedećoj slici. Na slici 1. prikazan je početak sastanka Summita održan u Reykjaviku (1986) na Islandu između američkog predsjednika Ronalda Reagana i sovjetskog glavnog tajnika Mihaila Gorbačova imao je dubok utjecaj na sporazume o ograničenju naoružanja i odigrao je ključnu ulogu u ublažavanju napetosti tijekom Hladnog rata.

Slika 1. Reagan i Gorbačov na Summitu u Reykjaviku



Link: <https://api.army.mil/e2/c/images/2017/10/05/494703/max1200.jpg>

## 2.2. Multilateralni susreti

Multilateralna okupljanja odnosno susreti služe kao platforme za olakšavanje diskursa, promicanje suradnje i poticanje izgradnje konsenzusa u širokom rasponu pitanja, uključujući ali ne ograničavajući se na mir i sigurnost, gospodarski razvoj i ljudska prava. Multilateralna diplomacija obuhvaća okupljanje dužnosnika iz različitih nacija, često unutar međunarodnih arena poput Ujedinjenih naroda ili regionalnih entiteta. Službeni posjeti imaju ključnu ulogu u kontekstu globalne diplomacije jer služe kao učinkoviti alati za poticanje konsenzusa, uspostavljanje koalicija i promicanje postizanja zajedničkih ciljeva (Cornago, 2008: 577).

U suvremeno doba, praksa diplomacije obuhvaća međunarodnu dimenziju koja se proteže izvan nacionalnih interesa. U području međunarodne diplomacije postoji složen okvir međunarodnih zakona, propisa i politika. Ovaj okvir podržava nekoliko međunarodnih aktera kao što su UN, EU, Afrička unija... Posljedično, suvremeni diplomati sebe doživljavaju kao integralne sudionike diplomatskog međunarodnog društva te kao takvi, oni su posvećeni ciljevima koji nadilaze vanjskopolitičke ciljeve njihovih zemalja (Siniver, 2020: 14-15).

Multilateralna diplomacija preuzima ključnu ulogu u rješavanju sukoba i sporova. Multilateralni forumi često služe kao katalizator ili pomagač za pokretanje ili odobravanje mirovnih rasprava, mirovnih misija i nastojanja posredovanja u sukobima. Multilateralni forumi služe kao platforme za raspravu i rješavanje pitanja koja se odnose na ljudska prava, hitne humanitarne situacije i izazove povezane s društvenim razvojem.

Jedan od primjera multilateralnih susreta koji su i urodili plodom je zasigurno Daytonski sporazum. Daytonaska mirovna konferencija, održana u studenom 1995., okupila je zaraćene strane pod vodstvom Sjedinjenih Država u zračnoj bazi Wright-Patterson u Daytonu, Ohio.

Konferencija je predstavila tri ključne osobe koje su simbolizirale mnoge etničke zajednice u Bosni i Hercegovini, kao što je vidljivo na slici 2:

- Slobodan Milošević obnašao je dužnost predstavnika Srba i Savezne Republike Jugoslavije.
- Franjo Tuđman obnašao je dužnost predstavnika hrvatskog naroda i hrvatske Vlade.
- Alija Izetbegović obnašao je funkciju zastupnika Bošnjaka i Vlade Bosne i Hercegovine

Slika 2. Daytonski mirovni sporazum



Izvor: <https://www.jabuka.tv/wp-content/uploads/2020/12/daytonski-sporazum-potpisivanje-1.jpg>

## 2.3. Vrste diplomacije

### 2.3.1. Gospodarska

Ekonomska diplomacija, sastavni element suvremene vanjske politike, odnosi se na namjerno korištenje ekonomskih instrumenata i diplomatskih rasprava za promicanje nacionalnih interesa nacije unutar globalne arene. U globalno integriranom kontekstu, gdje se ekonomske interakcije protežu izvan nacionalnih granica, zemlje aktivno sudjeluju u gospodarskoj diplomaciji kao sredstvu za njegovanje trgovine, privlačenje ulaganja i stimuliranje gospodarskog napretka. Ova strategija priznaje važnost ekonomske moći i utjecaja u određivanju globalnog položaja zemlje, zajedno s vojnom snagom i političkim savezima (Yueh, 2020: 3). Cilj gospodarske diplomacije je povećati tržišni doseg zemlje na stranim teritorijima i olakšati rast izvoza robe i usluga. Njegujući trgovinska partnerstva, države imaju potencijal poboljšati svoja gospodarstva i stvoriti izgleda za zapošljavanje.

Gospodarska diplomacija ima presudnu ulogu tijekom službenih posjeta. Čelnici i ministri

gospodarstva obično odlaze na međunarodna putovanja u svrhu sudjelovanja u pregovorima za trgovinske sporazume, privlačenja stranih ulaganja i promicanja svojih zemalja kao povoljnih mjesta za obavljanje poslovnih aktivnosti. Posjeti ove prirode imaju potencijal stvoriti prilike za zapošljavanje, potaknuti gospodarsku ekspanziju i poboljšati kvalitetu života lokalnog stanovništva. Nadalje, ove inicijative pridonose diverzifikaciji trgovinskih partnera zemalja, čime se smanjuje gospodarsko oslanjanje na jednu državu.

Ekonomska diplomacija igra ključnu ulogu u jačanju ekonomske sigurnosti nacije kroz proces diverzifikacije njezinih tokova prihoda i ublažavanja ovisnosti o određenim tržištima ili robama. Atribut otpornosti omogućuje državama da učinkovito izdrže i prebrode razdoblja ekonomskih previranja. Države često koriste gospodarsku diplomaciju kao sredstvo za pristup stranim tehnologijama i otkrićima (van Bergeijk i Moons, 2018: 2-4). Sporazumi o suradnji, istraživačka partnerstva i razmjena znanja olakšavaju napredak tehnološkog rasta. Ekonomska diplomacija uključuje napore usmjerene na poticanje rasta ljudskog kapitala kroz obrazovne napore i programe razvoja radne snage. Radna snaga koja posjeduje napredne vještine i znanje služi kao magnet za tvrtke i služi kao katalizator za inovacije (Yueh, 2020: 3).

### 2.3.2. Kulturna

Službeni posjeti također funkcioniraju kao metoda uključivanja u kulturnu diplomaciju. Čelnici imaju sposobnost ojačati kulturne veze, potaknuti turizam i poticati dobru volju diljem svijeta predstavljanjem kulturnog naslijeđa svoje zemlje. Kulturne razmjene, koje obuhvaćaju različite oblike umjetničkog izražavanja poput umjetničkih izložbi, glazbenih nastupa i kulinarskih događaja, često čine sastavni dio službenih posjeta, služeći njegovanju uzajamnog divljenja i razumijevanja. Kulturna diplomacija temelji se na ideji da razmjena kulturnih iskustava ima potencijal nadići razlike, premostiti jazove i uspostaviti zajednički temelj za nacije da sudjeluju u mirnom i produktivnom diskursu (Ryniejska – Kiełdanowicz, 2008: 2-4).

Kulturna diplomacija služi za povećanje „meke“ moći nacije, koja se odnosi na sposobnost vršenja utjecaja na druge putem sredstava priziva i uvjeravanja, za razliku od primjene prisilnih mjera (Pajtinka, 2014: 99). Povećanje privlačnosti nacije u međunarodnoj zajednici posljedični je ishod. Uz to kulturna diplomacija ima značajnu ulogu u olakšavanju rješavanja sukoba i poticanju napora za izgradnju mira kroz promicanje rasprave i kulturne razmjene (Ryniejska – Kiełdanowicz, 2008:

7-9).

### 2.3.3. Rješavanje kriza i sprječavanje sukoba

Rješavanje kriza i diplomacija za prevenciju sukoba sastavni su aspekti područja međunarodnih odnosa, s primarnim ciljem učinkovitog rješavanja i minimiziranja sukoba kako bi se održao globalni mir i stabilnost. Primarni cilj ovih diplomatskih metoda je učinkovito identificirati, ublažiti i konačno riješiti sporove prije njihove eskalacije u prave krize ili oružane sukobe (Zyck i Muggah, 2012: 68-69). Unutar globalnog krajolika kojeg karakterizira nekoliko mogućih izvora napetosti, diplomatski napori koji se razmatraju preuzimaju ključnu funkciju u području prevencije sukoba i očuvanja globalne sigurnosti. U razdobljima krize ili sukoba, značaj službenih posjeta je povećan. Čelnici se često angažiraju u diplomatskim misijama s ciljem olakšavanja rješavanja sporova, pregovora o prekidima vatre ili sprječavanja eskalacije ratova. Osobni sastanci imaju potencijal ublažiti sukobe i uspostaviti pogodno okruženje za produktivan diskurs. Ta su putovanja bila ključna u sprječavanju nasilnih sukoba i promicanju napretka mirovnih rasprava.

Diplomatski susret Kim Jong Una, čelnika Sjeverne Koreje, i Donalda Trampa, 45. predsjednika Sjedinjenih Država, izazvao je značajan međunarodni interes zbog svog povijesnog značaja i visoke razine iščekivanja te je jedan od primjera diplomacije rješavanja krize i sprječavanja sukoba. Sazivanje ove konferencije i razgovora, prikazano na slici 3., označilo je značajnu transformaciju u trajnoj, često spornoj vezi između dviju nacija i potaknulo optimizam za napredak u procesu denuklearizacije i uspostave trajnog mira na Korejskom poluotoku.

Slika 3. Susret predsjednika SAD-a i vrhovnog vođe Sjeverne Koreje



Izvor: <https://www.assets.rand.org/content/rand/blog/2019/07/why-us-negotiators-face-a-tough-task-after-the-trump/jcr:content/par/teaser.fit.0x1200.jpeg/1563219752521.jpeg>

Diplomatski izaslanici, koje često imenuju neutralne države ili međunarodne organizacije, preuzimaju ulogu posrednika kako bi potaknuli konstruktivnu raspravu, promicali postizanje uzajamno prihvatljivih sporazuma i sudjelovali u pregovorima čiji je cilj postizanje mirnih rješenja sukoba. Međunarodne mirovne snage, koje odobravaju Ujedinjeni narodi ili regionalne organizacije, šalju se u područja sukoba sa svrhom nadziranja provedbe prekida vatre, zaštite civilnog stanovništva i uspostavljanja povoljne atmosfere za diplomatski dijalog. Rješavanje kriza često podrazumijeva pružanje humanitarne pomoći s ciljem ublažavanja nevolja koje doživljava pogođeno stanovništvo. Pružena pomoć može uključivati odredbe kao što su uzdržavanje, medicinska sredstva i smještaj (Ujedinjeni narodi, n.p.: 3-6).

#### 2.3.4. Izgradnja povjerenja i osobnih odnosa

Uspostavljanje povjerenja i njegovanje ljudskih odnosa ključne su komponente unutar područja diplomacije i međunarodnih odnosa. U globalnom kontekstu koji karakterizira zamršena politička dinamika, varijacije u kulturnim normama i mnoštvo nacionalnih prioriteta, uspostavljanje povjerenja i međuljudskih odnosa preuzima ključnu ulogu u promicanju suradnje, ublažavanju

sporova i postizanju diplomatskih ciljeva. Ovaj poseban pristup diplomaciji nadilazi formalne sporazume i ugovore, umjesto toga naglašava uspostavljanje čvrstih odnosa i povjerenja kako bi se stvorila trajna partnerstva. U ovom diskursu ulazimo u važnost i taktike uključene u njegovanje povjerenja i uspostavljanje osobnih veza unutar područja diplomacije (Mogensen, 2015: 3-6).

Jedna od najvažnijih prednosti službenih posjeta je mogućnost njegovanja povjerenja i uspostavljanja osobnih veza među čelnicima i diplomatima. Povjerenje služi kao temeljna osnova za diplomatske odnose, dok osobni angažmani olakšavaju dublje razumijevanje perspektiva, namjera i zabrinutosti uključenih dužnosnika. Čvrste međuljudske veze imaju potencijal za poboljšanje komunikacije i suradnje, potičući tako veću učinkovitost tijekom razdoblja nevolja i smirenosti.

Tijekom 2009. pojavile su se naznake da bi Hrvatski put Europskoj uniji mogla odužiti Slovenija te je bilo potrebno izgraditi odnos temeljen na povjerenju. Tada su predstavnici Hrvatske i Slovenije dogovorili okvirni plan prema kojem bi se do kraja ove godine moglo pronaći rješenje graničnoga spora i blokade hrvatskih pristupnih pregovora, kao što je prikazano na slici 4.

Slika 4. Prvi susret Pahor i Kosor – Trakošćan 2009.



Izvor: [https://arhiva.nacional.hr/img/5/1/0/51011c79d4d505e9aeba8f8a7a3e5ec5\\_700x550.jpg](https://arhiva.nacional.hr/img/5/1/0/51011c79d4d505e9aeba8f8a7a3e5ec5_700x550.jpg)



### 3. DIPLOMATSKI PROTOKOL

Diplomatski protokol predstavlja „skup pravila o diplomatskoj etiketi (oslovljavanja, itd.) koja se primjenjuju pri sastancima državnika i diplomata, kod svečanih primanja i ceremonija, u službenoj korespondenciji i dr.“ (Kurečić i Haluga, 2021: 149).

U kontekstu diplomatskih aktivnosti značajnu važnost ima diplomatski protokol. Ove odredbe prvenstveno se odnose na privilegije i imunitete, budući da služe očuvanju nepovredivosti diplomatskih djelatnika, prostorija i pošte. Diplomatski protokol obuhvaća zbirku uspostavljenih normi, konvencija i protokola koji reguliraju način na koji se diplomatski kontakti provode među nacijama i ponašanje diplomata i službenika uključenih u diplomatske pothvate.

Diplomatski protokol sastoji se od raznolikog niza formalnosti, rituala i bontonskih praksi koji su posebno osmišljeni kako bi se olakšalo glatko i pristojno odvijanje diplomatskih kontakata. Obično se protokol i ceremonijal smatraju različitim praksama. Međutim, u području diplomacije, posebice u kontekstu međunarodnih skupova i multilateralnih angažmana, ove su discipline međusobno visoko povezane. Ceremonija podrazumijeva rigorozno pridržavanje utvrđenih običaja koji su ili propisani ili se tradicionalno slijede tijekom službenih ili ceremonijalnih događaja.

#### 3.1. Delegacija

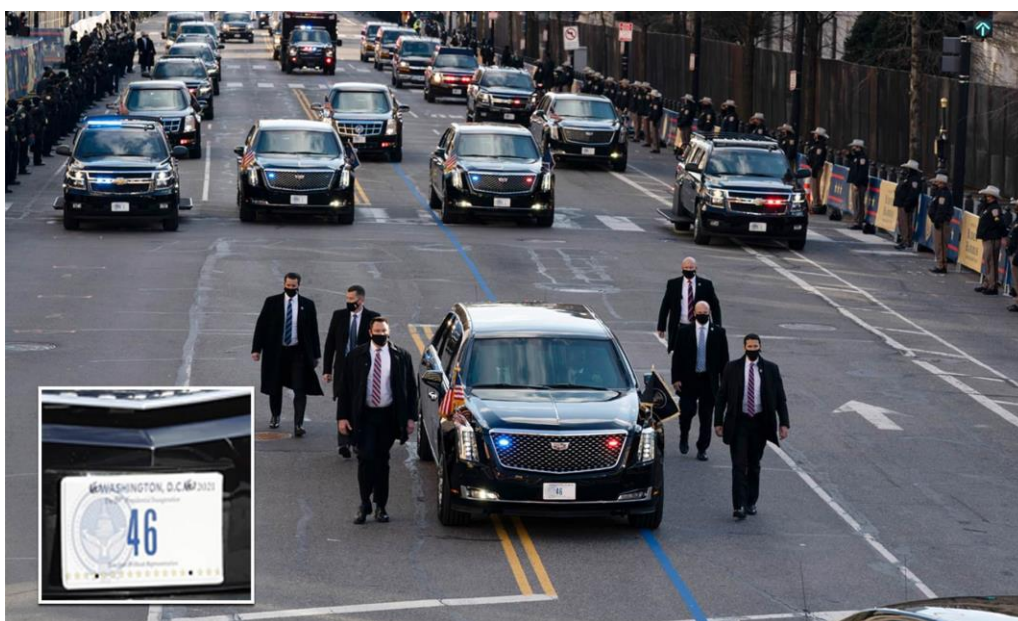
Izaslanstvo se sastoji od gosta kao i drugih formalnih sudionika, poput političara i visokih dužnosnika. Predviđeno je da će strana delegacija dostaviti popis izaslanstva prije događaja odnosno posjeta. Popis treba poslati preko diplomatske misije države posjetitelja u državi domaćinu ili preko diplomatske misije države domaćina u državi posjetitelja.

Vlada domaćin ima potencijala razmotriti preuzimanje određenih troškova povezanih s izaslanstvom, uključujući ali ne ograničavajući se na pružanje VIP salona u zračnoj luci, prijevoza i smještaja. U ovom scenariju, sporazum se potvrđuje odlukom koju izdaje Vlada. Odlukom se utvrđuju parametri unutar kojih Vlada snosi financijsku odgovornost. Utvrđivanje ovih ograničenja donosi Vlada od slučaja do slučaja, vodeći računa o načelu uzajamnosti. Maksimalni dopušteni iznos utvrđen državnim pravilnicima koji se od zemlje do zemlje razlikuju, koja se

odnosi na koordinaciju inozemnih putovanja vladinih dužnosnika i financiranje posjeta na visokoj razini. Rezolucija dodatno propisuje gornju granicu za broj osoba koje imaju pravo na pokrivanje troškova u okviru ovog okvira, uključujući članove izaslanstva i osobe u pratnji. Država posjetiteljica snosi odgovornost za sve troškove koji prelaze unaprijed utvrđeni limit. U slučaju da posjet nije obuhvaćen odlukom vlade, financijski teret preuzima ili institucija domaćina ili država posjetitelja, ovisno o okolnostima. Parlamentarna izaslanstva podliježu posebnom postupku za raspodjelu i upravljanje nastalim troškovima.

Naravno s obzirom na države i lokacije od kuda dolaze, delegacije se razlikuju no vrlo često je riječ o putovanju avionom. Delegacije se mogu sastojati od heterogenog skupa pojedinaca koji posjeduju specijalizirano znanje u različitim područjima relevantnim za diplomatski pothvat. Pojedinci obuhvaćeni ovom kategorijom mogu se sastojati od diplomata, vladinih službenika, stručnjaka specijaliziranih u područjima kao što su pravo, ekonomija, znanost ili druga specijalizirana područja, uz administrativno i pomoćno osoblje. Sastav je prilagođen točnim ciljevima i kriterijima diplomatskog angažmana. Na slici vidimo delegaciju odnosno prijevoz vozilima američkog predsjednika Joe Bidena, kao i kolonu vozila iza njega koja se kreće između 40 i 50 vozila.

Slika 5. Delegacija SAD-a



Izvor: [https://i.dailymail.co.uk/1s/2021/01/21/17/38314130-0-image-a-17\\_1611248744088.jpg](https://i.dailymail.co.uk/1s/2021/01/21/17/38314130-0-image-a-17_1611248744088.jpg)

S druge strane, na slici vidimo bivšeg austrijskog kancelara Sebastiana Kurza i veličinu njegove delegacije tijekom posjeta Parizu, a koja se broji u nekoliko automobila koji sadržavaju i osiguranje.

Slika 6. Delegacija Austrija



Izvor: <https://i.ytimg.com/vi/FABnf0IOUIw/maxresdefault.jpg>

### 3.2. Osobe u pratnji

Riječ „osobe u pratnji“ obuhvaća osobe koje obavljaju različite organizacijske, potporne i logističke funkcije, kao što su niži državni službenici, službenici protokola, prevoditelji, medicinsko osoblje, tehničko osoblje, zaštitari i drugi. Predviđeno je da će država posjetitelja biti odgovorna za pokrivanje svih troškova koje naprave pojedinci koji ih prate, kao što su smještaj, obroci i druge usluge, a koji premašuju unaprijed određeni prag.

### 3.3. Transport

Domaćin nudi usluge prijevoza tijekom službenog programa. Proces određivanja broja pojedinaca kojima će se dodijeliti prijevoz trebao bi se temeljiti na raspravama koje se vode tijekom sastanaka planiranja, uz dužnu pažnju posvećenu načelu reciprociteta. Gore navedeni dogovor naknadno se potvrđuje odlukom Vlade o posjetu, ako je primjenjivo. Odgovornost za prijevoz pojedinaca klasificiranih kao „Zaštićene osobe“ na visokim položajima, kao i sigurnosnog osoblja koje ih prati, preuzet će Služba za zaštitu policije zemlje domaćina. Očekuje se da će država domaćin preuzeti odgovornost za koordinaciju prijevoza za bilo kakvo dodatno osoblje, poput novinara, koji prate gosta i preko unaprijed određenog ograničenja.

### 3.4. Osiguranje

Posjetiteljima na najvišoj razini osigurane su potrebne mjere zaštite u skladu s međunarodnim obvezama koje je preuzela zemlja domaćin. Mjere poduzete za zaštitu posjetitelja razmjerne su rizicima s kojima se posjetitelj suočava u zemlji domaćina. Sigurnosni aranžmani trebaju se unaprijed dogovoriti između odjela protokola institucije domaćina i Službe za zaštitu policije zemlje domaćina. Od zemlje posjetitelja se očekuje da unaprijed pribavi dozvole za uvoz vatrenog oružja za svoje sigurnosne službenike i dozvolu za korištenje mobilne radio opreme u zemlji domaćinu.

### 3.5. Službeni darovi

Pravila protokola dopuštaju razmjenu darova između ravnatelja tijekom službenih posjeta (osim ako nije drugačije dogovoreno). Razmjena poklona moguća je izravno ili preko službe protokola. Očekuje se da će šefovi država razmjenjivati darove isključivo kroz službe protokola. Naravno iako su darovi uvijek od neke povijesne i društvene važnosti ponekad je bitniji kontekst vremena pa je tako na slici prikazana bivša predsjednica Kolinda Grabar Kitarović kako poklanja dres papi Franji.

Slika 7. Posjet papi Franji i dar



Izvor: <https://ip.index.hr/remote/bucket.index.hr/b/indeks/5bb614e0-1aaa-4638-aa8a-b661862357df.jpg?width=765>

### 3.6. Službeni program

Zemlja domaćin se savjetuje da izradi sveobuhvatnu programsku knjižicu na odgovarajućem jeziku, obično engleskom, njemačkom ili francuskom. Pamflet dodatno sadrži opsežni popis članova izaslanstava i drugih pojedinaca koji su sudjelovali na sastancima, zajedno s nazivima relevantnih institucija, rasporedom sjedenja za događaje, važnim telefonskim brojevima i svim drugim relevantnim informacijama.

### 3.7. Program za supružnike

Program za supružnike odnosi se na specifičnu inicijativu ili politiku koja je osmišljena da odgovori na potrebe i brige supružnika u određenom kontekstu ili okruženju. Ovo je obično uobičajeno da supruga vođe izaslanstva sudjeluje samo u određenim komponentama službenog posjeta, naime ceremonijama dolaska i odlaska, kao i društvenim okupljanjima. Očekuje se da će zemlja domaćin organizirati poseban program za supružnike, koji se obično sastoji od obilaska znamenitosti, osim ako postoji drugačiji aranžman. Razmatranje individualnih želja i interesa supružnika trebalo bi ovisiti o sposobnostima institucije koja prima. Supružnika tijekom zasebnog programa prati službenik protokola ustanove domaćina. Program je tako bio organiziran i za vrijeme G20 Summita u Indiji u 2023. godini. Na slici su prikazane prve dame ili supruge predsjednika Vlade koji sudjeluju na G20 u posjetu muzeju u New Delhiju.

Slika 8. Program za supružnike



Izvor:

[https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2023/09/09/thumbs\\_b\\_c\\_575f3b56e86953ff35fb3f04b0357829.jpg?v=170647](https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2023/09/09/thumbs_b_c_575f3b56e86953ff35fb3f04b0357829.jpg?v=170647)

### 3.8. Mediji i javnost

Obvezu medijskog praćenja posjeta treba preuzeti odjel za medije zemlje domaćina. Predviđeno je da će odjel za tisak surađivati i s odjelom za protokol i s diplomatskom misijom koja predstavlja naciju posjetitelja. Tijekom organiziranja sastanaka između novinarskog osoblja i strane posjetitelja, neophodno je uključiti se u rasprave koje se odnose na mnoga pitanja, uključujući konferencije za tisak, brifinge, prilike za fotografiranje i modalitete prevođenja.

## 4. ANALIZA SLUŽBENOG POSJETA TURSKOG PREDsjedNIKA

### 4.1. O predsjedniku Republike Turske

Slika 9. Recep Tayyip Erdoğan



Izvor: <https://image.dnevnik.hr/media/images/996x562/Jul2019/61717357-recep-tayip-erdogan.jpg> – pristupano 10.9.2023.

Slika 1. prikazuje Recepta Tayyipa Erdoğan, sadašnjeg predsjednika Turske, koji je rođen u Istanbulu, 26. veljače 1954. 1965. je uspješno stekao osnovno obrazovanje u osnovnoj školi Kasımpaşa Piyale, a potom je završio srednjoškolsko obrazovanje u Istanbul Imam Hatip. Školu 1973. Nakon uspješno položenih potrebnih ispita za dopunske tečajeve, Erdoğan je također dobio diplomu srednje škole Eyüp. Godine 1981. diplomirao je na Fakultetu ekonomskih i upravnih znanosti na Sveučilištu Marmara (Službena stranica predsjednika Republike Turske). Uspinjao se na hijerarhijskoj ljestvici i preuzeo dužnost gradonačelnika Istanbula 1994. Tijekom svog mandata uhvatio se u koštac s brojnim izazovima s kojima se suočilo brzo rastuće stanovništvo grada, uključujući pitanja vezana uz onečišćenje zraka, gospodarenje otpadom i neadekvatan pristup pitkoj vodi. Od 2003. godine naovamo Erdoğan je dužnost premijera obnašala u ukupno tri mandata. Pod vodstvom Erdoğan, Turska je svjedočila ekspanziji srednje klase i značajnom smanjenju stope siromaštva, prvenstveno pripisanom davanju prioriteta velikim infrastrukturnim projektima usmjerenim na modernizaciju zemlje. Erdoğan potječe iz političke loze koju karakterizira konzervativizam, te je stekao reputaciju polarizirajuće ličnosti unutar nacije koja je uspostavljena na sekularnim načelima tijekom 1920-ih pod vodstvom Mustafe Kemala Atatürka.

Prije pet godina premašio je 15-godišnji Ataturkov mandat i tako postao najdugotrajniji čelnik u povijesti Turske. Godine 2014. Erdoğan preuzeo je položaj predsjednika te je 2023. godine izabran po treći puta na pet godina kao predsjednik Republike Turske.

#### 4.2. Odnosi Hrvatske i Turske

Turska je bila jedna od prvih koja je priznala suverenitet Hrvatske. Turska je uspostavila snažne bilateralne veze s Republikom Hrvatskom i aktivno podržava članstvo u Sjevernoatlantskom savezu (NATO). Rastu bilateralnih veza pridonijelo je potpisivanje „Strategija razvoja“ 2009. godine, što je dovelo do porasta posjeta na visokoj razini. Uspostava mehanizma trilateralnih konzultacija Turska-Bosna i Hercegovina-Hrvatska u siječnju 2010. označila je značajan razvoj u kontekstu predsjedavanja Procesom suradnje u jugoistočnoj Europi (SEECP) koje je Turska držala od lipnja 2009. do lipnja 2010. U ovom razdoblju došlo je do njegovanja jak odnos suradnje između dviju zemalja, posebno u rješavanju regionalnih pitanja.

Rješavanje regionalnih pitanja dogodilo se i prilikom posjeta bivše predsjednice Republike Hrvatske Turskoj 2018. godine, kao što je prikazano na slici. Tada je dvoje predsjednika razgovaralo o ulozi Hrvatske i Turske “u poticanju Bošnjaka i Hrvata u BiH na dijalog i dogovor o ključnim pitanjima, posebice o pitanju izmjene izbornog zakonodavstva. Što je u tom trenutku bilo od najveće važnosti.

Slika 10. Posjet bivše hrvatske predsjednice Republici Turskoj



Izvor: [https://direktno.hr/upload/publish/144340/erdogan-kolinda3-epa-5a54ead6a4863\\_5c3dcd949fe68.jpeg](https://direktno.hr/upload/publish/144340/erdogan-kolinda3-epa-5a54ead6a4863_5c3dcd949fe68.jpeg) –

Pristupano 14.9.2023.



#### 4.3. Hodogram posjeta

**16:00**

Službeni posjet započeo je u utorak 28. travnja 2016. godine u 16:00 sati slijetanjem zrakoplova Republike Turske na Međunarodnu zračnu luku Zagreb kao što se može vidjeti na slici 11..

Slika 11. Slijetanje Međunarodna zračna luka Zagreb



Izvor: HRT - [https://static.klix.ba/media/images/vijesti/b\\_160426082.jpg?v=1](https://static.klix.ba/media/images/vijesti/b_160426082.jpg?v=1)

Na slici 12. se može vidjeti izlazak iz aviona, predsjednika Turske i prve dame kao i dio službenog protokola dočeka visokog gosta.

Slika 12. Doček predsjednika Turske i prve dame



Izvor: HRT - <https://www.zagreb.info/wp-content/uploads/2016/04/erd-e1461684726345.png>

U službenom protokoli visokog uzvanika su dočekali redom:

1. Domagoj Juričić (predstojnik Ureda Predsjednice RH)
2. Dario Mihelin (savjetnik Predsjednice za vanjsku i europsku politiku)
3. Natalija Hmelina (šefica Protokola Predsjednice)
4. Jasna Ognjanovac (pomoćnica ministra vanjskih i europskih poslova RH)
5. Ahmet Tuta (veleposlanika Republike Turske u Republici Hrvatskoj)
6. Mina Tuta (supruga veleposlanika)

**16:10**

Nakon rukovanja i pozdravljanja za okupljenima iz službenog protokola visoki uzvanik prolazi kroz špalir počasne postrojbe te ulazi u štićenu kolonu vozila koja je prikazana na slikama 13. i 14.

Slika 13. Štićena kolona Miramarska



Izvor: [https://img.24sata.hr/kjtmnNZ9KsWiketC7mNsHIsNXQs=/1200x800/smart/media/images/2016-17/pxl\\_260416\\_12913822.jpg](https://img.24sata.hr/kjtmnNZ9KsWiketC7mNsHIsNXQs=/1200x800/smart/media/images/2016-17/pxl_260416_12913822.jpg)

Slika 14. Savska



Izvor: <https://d19p4plxg0u3gz.cloudfront.net/ec2db632-8f20-11ec-8dd0-0242ac12001e/original.jpeg>

Štićena kolona vozila sastoji se od 34 vozila koja su redom:

- 12 vozila Ministarstva unutarnjih poslova
- 8 VIP vozila u kojima se prevoze visoki gosti
- 3 vozila službenog protokola
- 2 vozila Medicinskog tima i Hitne pomoći
- 9 vozila ostalih kategorija za prijevoz delegacije, novinara i prtljage

## ***16:35 – Gradsko groblje Mirogoj***

Po dolasku do Spomen-obilježja „Glas hrvatske žrtve – Zid boli“ Predsjednik Republike Turske i supruzi prilazi zapovjednik i pozdravlja ih sabljom. Zapovjednik se okreće te ga slijede dvojica vojnika koji nose vijenac. Predsjednik Republike Turske sa suprugom ih prati te dolaskom do mjesta polaganja vijenaca vojnici stavljaju vijenac na stalak i zauzimaju stav pozor. Predsjednik Republike Turske tada pristupa vijencu, popravlja trake te se odmiče nekoliko koraka unatrag i stoji, kao što je prikazano na slici 15.

Slika 15. Ceremonija polaganja vijenaca



Izvor:

[https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2016/04/26/thumbs\\_b\\_c\\_67e092ee229f6659390f839414d96621.jpg](https://cdnuploads.aa.com.tr/uploads/Contents/2016/04/26/thumbs_b_c_67e092ee229f6659390f839414d96621.jpg)

## ***17:00***

Prilikom zaustavljanja kolone vozila ispred terase Ureda predsjednice Republike Hrvatske, g. Recep Tayyip Erdogan, predsjednik Republike Turske i gđa Emine Erdogan, supruga, izlaze iz vozila i pozdravljaju se s gđom Kolindom Grabar-Kitarović, predsjednicom Republike Hrvatske i g. Jakovom Kitarovićem, suprugom Predsjednice Republike Hrvatske.

Predsjednica Republike Hrvatske i Nj. E. g. Recep Tayyip Erdogan, predsjednik Republike Turske u pratnji gospodina Jakova Kitarovića i gospođe Emine Erdogan, supruge, prolaze crvenim tepihom do podija gdje se zaustavljaju i okreću prema zastavama Republike Turske i Republike Hrvatske. Predsjednik Republike Turske nalazi se desno od Predsjednice Republike Hrvatske kao što je prikazano na slici 16.

Slika 16. Dolazak na Pantovčak



Izvor: [https://www.dnevno.hr/wp-content/uploads/2016/04/PXL\\_260416\\_12914351.jpg](https://www.dnevno.hr/wp-content/uploads/2016/04/PXL_260416_12914351.jpg)

Gospođa gđa Emine Erdogan i gospodin Jakov Kitarović prolaze crvenim tepihom iza Predsjednice Republike Hrvatske i g. Recepta Tayyipa Erdogana, predsjednika Republike Turske, te zauzimaju mjesto desno od podija. Nekoliko koraka iza prate ih pobočnici koji nakon što šefovi država zauzmu mjesta na podiju ostaju iza njihovih leđa izvan podija. Vojni orkestar svira himne Republike Turske i Republike Hrvatske.

Zapovjednik Počasno-zaštitne bojne prilazi g. Receptu Tayyipu Erdoganu, predsjedniku Republike Turske i Predsjednici Republike Hrvatske, predaje prijavak i moli g. Recepta Tayyipa Erdogana, predsjednika Republike Turske da izvrši pregled počasne postrojbe postrojene njemu u čast kao što je prikazano na slici 17.

Slika 17. Predaja prijavka



Izvor: <https://static.jutarnji.hr//images/live-multimedia/binary/2016/5/5/18/1068299.bin.jpg>

Predsjednik Republike Turske i Predsjednica Republike Hrvatske silaze s podija i odlaze prema Počasno-zaštitnoj bojni te se zaustavljaju ispred zastave Republike Hrvatske. Predsjednik Republike Turske naklonom glave pozdravlja zastavu Republike Hrvatske i započinje pregled počasne postrojbe kao što je prikazano na slici 18.

Slika 18. Počasno zaštitna bojna



Izvor: [https://www.dnevno.hr/wp-content/uploads/2016/04/PXL\\_260416\\_12914352.jpg](https://www.dnevno.hr/wp-content/uploads/2016/04/PXL_260416_12914352.jpg)

Po dolasku do mikrofona na sredini postrojbe, predsjednik Republike Turske zaustavlja se i izgovara riječi: POZDRAV VOJNICI! Vojnici odgovaraju: Pozdrav! Nastavlja se pregled postrojbe. Dolazeći do kraja Predsjednici se nastavljaju kretati prema dužnosnicima Republike Hrvatske i Republike Turske.

Predsjednica Republike Hrvatske predstavlja predsjedniku Republike Turske dužnosnike Republike Hrvatske. Predsjednik Republike Turske predstavlja Predsjednici Republike Hrvatske dužnosnike Republike Turske. Predsjednik Republike Turske i Predsjednica Republike Hrvatske sa supružnicima odlaze prema glavnom ulazu u Ured predsjednice Republike Hrvatske. Ostali dužnosnici predviđeni na bilateralnim razgovorima slijede ih.

### **17:10**

Zajednička fotografija dvoje predsjednika i supružnika, prikazana na slici 19.

Slika 19. Zajednička fotografija dvoje predsjednika i supružnika



Izvor: [https://ip.index.hr/remote/bucket.index.hr/b/index/images2/\\_MG\\_1656erdoganindex.jpg](https://ip.index.hr/remote/bucket.index.hr/b/index/images2/_MG_1656erdoganindex.jpg)

**17:15 – 18:45**

Tijekom ovog vremenskog perioda događali su se Tete-a-teta susret dvoje Predsjednika kao i bilateralni susreti ministara u prostorijama Ureda predsjednice.

**17:30 – 19:00 (zaseban program prve dame Turske Emine Erdogan)**

Za vrijeme razgovora dvoje predsjednika i izaslanstva gđa. Emina Erdogan posjetila je muzej Klovićevi dvori te razgledala izložbu „Menci Clement Crnčić – Retrospektiva“.

**18:45 – 19:00**

Na slici 20. vidi se početak izjava za predstavnike sredstava javnog priopćavanja ispred zgrade Ureda predsjednice RH.

Slika 20. Izjave dvoje predsjednika za predstavnike sredstava javnog priopćavanja



Izvor: <https://www.vecernji.hr/media/img/7e/c8/c44df98431faa537a5c2.jpeg>



**19:20 – 20:50**

Početak službene večere u čast predsjednika Republike Turske i njegove supruge koju upriličuju predsjednica RH i suprug u Uredu predsjednice RH.

**21:00**

Ispraćaj i odlazak visokog gosta u hotel Esplanade.

**Srijeda, 27. travnja 2016.**

**10:50 – 15:00 (zaseban program prve dame Turske Emine Erdogan)**

**11:30**

Prva dama Turske dolazi u Samobor u muzej Marton gdje obilazi postavu muzeja i upisivanja u knjigu prikazano na slikama 21. i 22.

Slika 21. Razgledavanje muzeja



Izvor: <https://www.tccb.gov.tr/assets/resim/album/yurtdisi/2016/yd-20160427-hirvatistan-07-ee-muze.jpg>

Slika 22. Upisivanje u knjigu



Izvor: <https://www.tccb.gov.tr/assets/resim/album/yurtdisi/2016/yd-20160427-hirvatistan-09-ee-muze.jpg>

**12:20 – 12:50**

Prva dama Turske obilazi središte grada Samobora, prikazano na slici 23.

Slika 23. Obilazak grada Samobora



Izvor: <https://www.vecernji.hr/media/img/de/75/ae86690611dba953416f.jpeg>

**11:00**

Za to vrijeme predsjednik Turske kreće prema hotelu Westin gdje se održava Hrvatsko-turski gospodarski forum.

**11:00 – 12:00 (Hrvatsko-turski gospodarski forum)**

Dvoje Predsjednika, ministri i predstavnici gospodarskih komora sjede u foteljama na bini, vidljivo na slici 24., te se na kraju događaja potpisuje Memorandum o razumijevanju.

Slika 24. Hrvatsko-turski gospodarski forum



Izvor: <https://www.vecernji.hr/media/img/e9/fa/9e0ad779970d297c2ad1.jpeg>

**12:10**

Predsjednik Republike Turske dolazi ispred zgrade Vlade Republike Hrvatske na Trgu svetog Marka. Susreće se sa tadašnjim predsjednikom Vlade Tihomirom Oreškovićem, kao što je prikazano na slici 25.

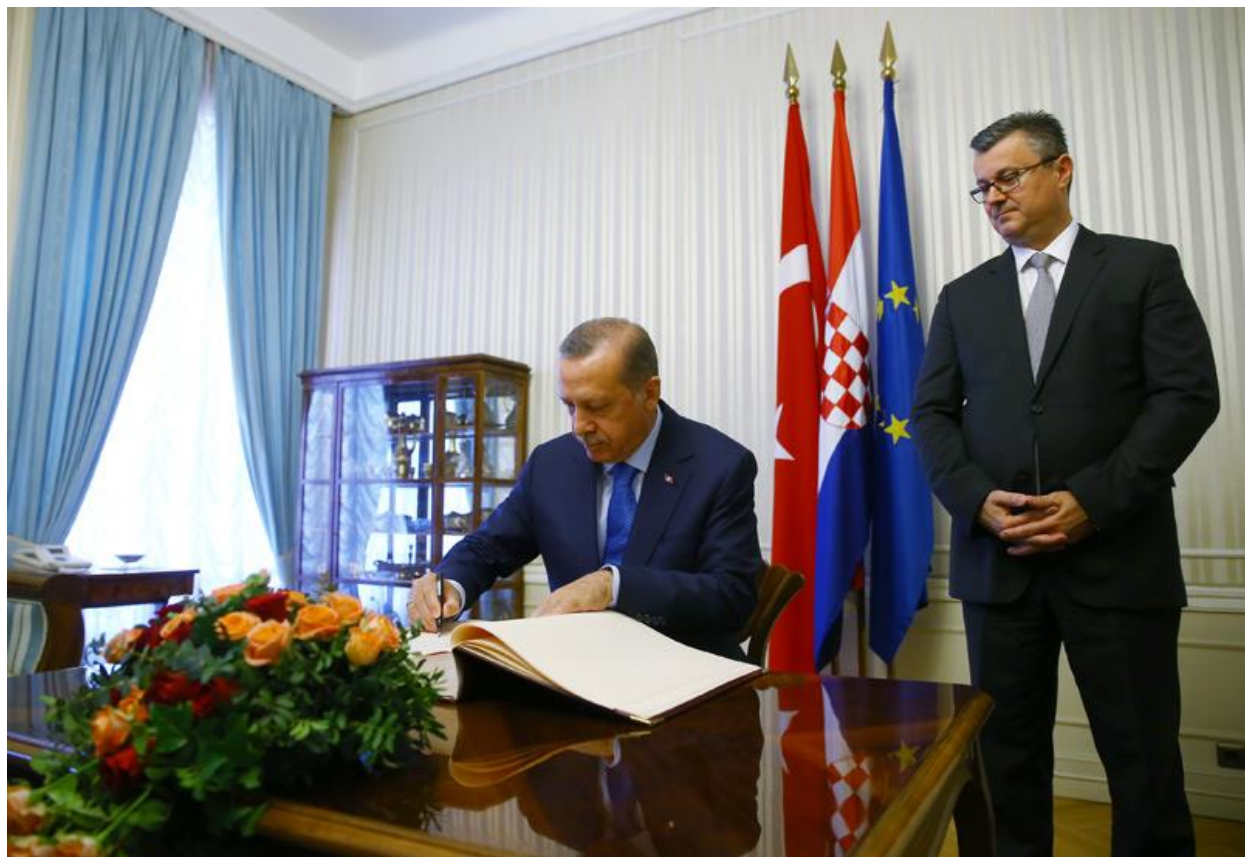
Slika 25. Susret predsjednika Turske i predsjednika Vlade RH



Izvor: [https://www.zagreb.info/wp-content/uploads/2016/04/13063147\\_963069137145483\\_7506101594916954355\\_o-e1461766625928.jpg](https://www.zagreb.info/wp-content/uploads/2016/04/13063147_963069137145483_7506101594916954355_o-e1461766625928.jpg)

Potom je uslijedilo upisivanje predsjednika Turske u Zlatnu knjigu Vlade Republike Hrvatske, prikazano na slici 26.

Slika 26. Upisivanje u Zlatnu knjigu



Izvor: <https://tccb.gov.tr/assets/resim/album/yurtdisi/2016/yd-20160427-hirvatistan-31-basbakan.jpg>

**12:20 – 13:00**

Tijekom ovog vremenskog perioda odvija se sastanak između predsjednika Turske i predsjednika Vlade RH.

**13:05**

Dolazak predsjednika Republike Turske ispred Palače Dverce i susret s Željkom Reinerom, predsjednikom Hrvatskog sabora.

Slika 27. Susret predsjednika Turske i predsjednika Hrvatskog sabora



Izvor: [https://www.sabor.hr/sites/default/files/styles/max\\_1300x1300/public/uploads/gallery-image-box/2018-04/Reiner-Erdogan\\_9.jpg?itok=wfnh0Wxk](https://www.sabor.hr/sites/default/files/styles/max_1300x1300/public/uploads/gallery-image-box/2018-04/Reiner-Erdogan_9.jpg?itok=wfnh0Wxk)

**13:15 – 14:45**

Nakon susreta predviđen je radni ručak koji daje akademik Željko Reiner, predsjednik Hrvatskog sabora.

**15:00 – 15:45**

Odmor / Slobodno vrijeme

**15:50**

Dolazak g. Recepta Tayyipa Erdogana, predsjednika Republike Turske i gđe Emine Erdogan, supruge, ispred zgrade Hrvatskog narodnog kazališta gdje ih dočekuju predsjednica Republike Hrvatske i suprug te muftija dr. sc. Aziz ef. Hasanović, predsjednik Mešihata Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj i gđa Dubravka Vrgoč, intendantica HNK.

Slika 28. Predsjednik Turske i muftija dr. sc. Aziz ef. Hasanović



Izvor: <https://static.jutarnji.hr//images/live-multimedia/binary/2016/5/5/18/1068842.bin.jpg>

**16:00**

Početak svečane akademije prigodom obilježavanja 100. obljetnice pravnog i institucionaliziranog islama u Hrvatskoj.

Tijek programa svečanosti:

1. Izvođenje himne Republike Hrvatske
2. Učenje Ašareta (kraće molitve) od strane kr. hfz. sc. Aziz ef. Alili, glavnog imama Zagrebačke džamije i učenici Islamske gimnazije
3. Kraća molitva- učenje hafiza Sabaheta Hasanović

**Glazbeni broj** – Zagrebačka filharmonija „, Gotovac „Simfonijsko kolo

**Glazbeni broj** — Sakin Serdarević Modronja i grupa Mavi Kan (pjesma „Aman Allah“

Obraćanja:

1. Muftija dr. sc. Aziz ef. Hasanović, predsjednik Mešihata Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj
2. Reisu-l-ulema Husein ef. Kavazović

**Glazbeni broj** - Ahmed Alili (ilahija „Dosta mi je Allah moj“)

**Glazbeni broj** - Zagrebačka filharmonija „Poskočnica” uz klavirsku pratnju Maleka Jandalija (Carnegie Hall)

Slika 29. Obilježavanje u Hrvatskom narodnom kazalištu



Izvor: <https://static.jutarnji.hr/images/live-multimedia/binary/2016/5/5/18/1068809.bin.jpg>

Obraćanja:

1. g. Milan Bandić, gradonačelnik Grada Zagreba



2. g. Tihomir Orešković, predsjednik Vlade Republike Hrvatske
3. akademik Željko Reiner, predsjednik Hrvatskog sabora
4. g. Bakir Izetbegović, predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine

Kraći film o pomoći Republike Turske u Gunji.

Obraćanja:

1. g. Recep Tayyip Erdožan, predsjednik Republike Turske
2. gđa. Kolinda Gravar-Kitarović, predsjednica Republike Hrvatske

Recitacija pjesme Enesa Kiševića „Otvoreni kavez”

**Glazbeni broj** — Zagrebačka filharmonija „Feniks u egzilu”

**17:30**

Završetak svečane akademije prigodom obilježavanja 100. obljetnice pravnog i institucionaliziranog islama u Hrvatskoj.

**17:30 – 17:55**

Prigodni domjenak.

**18:00**

Dolazak, predsjednika Republike Turske i supruge, ispred Yunus Emre Instituta.

**18:00 - 18:00**

Program otvaranja Yunus Emre Instituta, koji je vidljiv na slici 30.

Slika 30. Svečano rezanje vrpce



Izvor: <https://www.tccb.gov.tr/assets/resim/album/yurtdisi/2016/yd-20160427-hirvatistan-67-yunusemre.jpg>

Slika 31. Prigodno obraćanje predsjednika Turske



Izvor: <https://www.tccb.gov.tr/assets/resim/album/yurtdisi/2016/yd-20160427-hirvatistan-64-yunusemre.jpg>

**19:05**

Službeni završetak službenog posjeta i polijetanje posebnog zrakoplova prema Republici Turskoj.

## ZAKLJUČAK

Zaključno, diplomatski posjeti igraju ključnu ulogu u području međunarodne diplomacije i uspostavljanja vanjskih odnosa. Ova putovanja pružaju priliku čelnicima i diplomatima da sudjeluju u dijalozima, pregovorima i naporima suradnje koji imaju potencijal utjecati na putanju globalnih poslova. Ti entiteti potiču razumijevanje, suradnju i rješavanje sukoba, dok također olakšavaju ekonomske saveze i kulturne interakcije. Diplomatski posjeti služe kao prikaz predanosti država diplomaciji kao strategiji za rješavanje globalnih poteškoća i promicanje skladnog suživota u međuovisnoj globalnoj zajednici.

2016. godina bila je važna prilika u bilateralnim odnosima Turske i Hrvatske, budući da je turski predsjednik krenuo u diplomatski službeni posjet Republici Hrvatskoj. Posjet predsjednika Recepta Tayyipa Erdoğana Hrvatskoj obilježilo je prevladavajuće ozračje prijateljstva i suradnje, budući da su obje zemlje nastojale unaprijediti svoje političke i gospodarske odnose te se isto tako obilježavalo 100 godina islama u Hrvatskoj koji je organizirao Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj u Hrvatskom narodnom kazalištu. Tijekom službenog posjeta predsjednik Turske sudjelovao je u bilateralnim razgovorima s hrvatskom predsjednicom Kolindom Grabar-Kitarović, predsjednikom Vlade Tihomirom Oreškovićem i predsjednikom Hrvatskog sabora Željkom Reinerom. Diskurs se usredotočio na niz tema koje su bile od zajedničkog interesa, uključujući trgovinske sporazume, regionalnu ravnotežu i kulturne interakcije. I predsjednik Turske i predsjednica Hrvatske istaknuli su predanost jačanju angažmana u tim područjima, istaknuvši izgleda za jačanje gospodarske suradnje što je svakako iskazano Hrvatsko-turskim gospodarskim forumom. Jedan od primarnih rezultata posjeta bilo je formaliziranje više sporazuma koji su poslužili za njegovanje unapređenja odnosa između Turske i Hrvatske. Navedeni sporazumi obuhvatili su nekoliko područja uključujući trgovinu, turizam i obrambenu suradnju, s ciljem poticanja jače i sveobuhvatnije suradnje između dviju nacija.

Diplomatski protokol posjeta se iskazao na vrhunskoj razini što se tiče organiziranosti i točnosti s obzirom da nigdje nije bilo prevelikih odstupanja od službenog protokola. Dva dana organiziranja službenog posjeta predsjednika 15. ekonomije svijeta je zasigurno izazovan sigurnosni problem. Tijekom dva dana posjeta nisu, prema službenim izvještajima Ministarstva unutarnjih poslova, se dogodili nikakvi incidenti koji bi doveli u pitanje sigurnost visokog gosta i njegove delegacije.

## LITERATURA

1. Kurečić, P., i Haluga, V. (2021) Uvod u suvremenu međunarodnu politiku i diplomaciju. Sveučilište Sjever. Varaždin. ISBN: 978-953-7986-22-3.
2. Kurtz L. R. (2008). Encyclopedia of violence peace & conflict (2nd ed.). U: Cornago, N. Diplomacy (574-580). Elsevier. Retrieved September 20 2023 from <http://www.credoreference.com/book/estpeace>. – pristupano 12.9.2023.
3. Martel G. (2018). The encyclopedia of diplomacy. U: Rana, K. S. Bilateral Diplomacy. Dostupno na: <https://doi.org/10.1002/9781118885154>. – pristupano 13.9.2023.
4. Mogensen, K. (2015). International trust and public diplomacy. International Communication Gazette. 77. 10.1177/1748048514568764. – pristupano 10.9.2023.
5. Monod de Froideville, G. i Verheul, M. (2021). An Experts' Guide to International Protocol: Best Practices in Diplomatic and Corporate Relations. Amsterdam University Press. Doi:10.1017/9789048554850 – pristupano 12.9.2023.
6. Pajtinka, E. (2014). Cultural Diplomacy in Theory and Practice of Contemporary International Relations. Politické vedy/Political Sciences. Vol. 17. pp. 95-108. Dostupno na: [https://www.researchgate.net/publication/269763112\\_Cultural\\_Diplomacy\\_in\\_Theory\\_and\\_Practice\\_of\\_Contemporary\\_International\\_Relations#fullTextFileContent](https://www.researchgate.net/publication/269763112_Cultural_Diplomacy_in_Theory_and_Practice_of_Contemporary_International_Relations#fullTextFileContent) – pristupano 12.9.2023.
7. Ryniejska – Kiełdanowicz, M. (2008). Cultural Diplomacy as a Form of International Communication. University of Wrocław - Institute for International Studies - The Section of International Communication. Dostupno na: <https://interarts.net/descargas/interarts664.pdf> – pristupano 15.9.2023.
8. Siniver, A. (2020) The Meaning of Diplomacy. International Negotiation, University of Birmingham. Dostupno na: <https://ssrn.com/abstract=3697268> – pristupano 9.9.2023.
9. Službena stranica Republike Turske – <https://www.tccb.gov.tr/en/receptayyip Erdogan/biography/> – pristupano 12.9.2023.
10. Ujedinjeni narodi. (n.p.). United Nations Conflict Prevention and Preventive Diplomacy In Action. UN Department of Political Affairs. Dostupno na:

[https://dppa.un.org/sites/default/files/booklet\\_200618\\_fin\\_scrn.pdf](https://dppa.un.org/sites/default/files/booklet_200618_fin_scrn.pdf) – pristupano 12.9.2023.

11. van Bergeijk, P. A. i Moons, S. J. (2018). *Research Handbook on Economic Diplomacy: Bilateral Relations in a Context of Geopolitical Change*. Edward Elgar Publishing. Dostupno na: <file:///C:/Users/1234/Downloads/Bergeijk-Ch-1-Res-Handbook-on-Economic-Diplomacy-2018-.pdf> – pristupano 12.9.2023.
12. Yueh, L. (2020). *Economic Diplomacy in the 21st Century: Principles and Challenges*. LSE Ideas: International Affairs, Diplomacy, and Strategy. Ujedinjeno Kraljevstvo. – pristupano 12.9.2023.
13. Zyck, S. A. i Muggah, R. (2012). Preventive Diplomacy and Conflict Prevention: Obstacles and Opportunities. *Stability: International Journal of Security and Development*, 1(1), 68-75. DOI: <https://doi.org/10.5334/sta.ac> – pristupano 12.9.2023.

## POPIS SLIKA

Slika 1. Reagan i Gorbačov na Summitu u Reykjaviku.....	4
Slika 2. Daytonski mirovni sporazum.....	6
Slika 3. Susret predsjednika SAD-a i vrhovnog vođe Sjeverne Koreje.....	9
Slika 4. Prvi susret Pahor i Kosor – Trakošćan 2009.....	10
Slika 5. Delegacija SAD-a .....	12
Slika 6. Delegacija Austrija.....	13
Slika 7. Posjet papi Franji i dar .....	14
Slika 8. Program za supružnike .....	15
Slika 9. Recep Tayyip Erdoğan.....	17
Slika 10. Posjet bivše hrvatske predsjednice Republici Turskoj .....	18
Slika 11. Slijetanje Međunarodna zračna luka Zagreb .....	19
Slika 12. Doček predsjednika Turske i prve dame.....	19
Slika 13. Štićena kolona Miramarska .....	20
Slika 14. Savska.....	21
Slika 15. Ceremonija polaganja vijenaca.....	22
Slika 16. Dolazak na Pantovčak.....	23
Slika 17. Predaja prijavka .....	24
Slika 18. Počasno zaštitna bojna.....	24
Slika 19. Zajednička fotografija dvoje predsjednika i supružnika.....	25
Slika 20. Izjave dvoje predsjednika za predstavnike sredstava javnog priopćavanja.....	26
Slika 21. Razgledavanje muzeja .....	27
Slika 22. Upisivanje u knjigu.....	28
Slika 23. Obilazak grada Samobora.....	28
Slika 24. Hrvatsko-turski gospodarski forum .....	29
Slika 25. Susret predsjednika Turske i predsjednika Vlade RH .....	30
Slika 26. Upisivanje u Zlatnu knjigu .....	31
Slika 27. Susret predsjednika Turske i predsjednika Hrvatskog sabora .....	32
Slika 28. Predsjednik Turske i muftija dr. sc. Aziz ef. Hasanović .....	33

Slika 29. Obilježavanje u Hrvatskom narodnom kazalištu.....	34
Slika 30. Svečano rezanje vrpce .....	36
Slika 31. Prigodno obraćanje predsjednika Turske.....	36

# Prijava diplomskog rada

## Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za odnose s javnostima

STUDIJ diplomski sveučilišni studij Odnosi s javnostima

PRISTUPNIK Sabina Piljek

MATICNI BROJ 0308002544

DATUM 12.09.2023.

KOLEGIJ Protokoli OJ

NASLOV RADA Dolazak predsjednika Republike Turske u službeni posjet Republici Hrvatskoj

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU Arrival of the President of the Republic of Turkey on an official visit to the Republic of Croatia

MENTOR dr.sc. Gordana Lesinger

ZVANJE Docentica

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. doc. dr. sc. Ana Globočnik Žunac - predsjednica
2. doc dr. sc. Ivana Stanić - članica
3. doc. dr. sc. Gordana Lesinger - mentorica
4. izv. prof. dr. sc. Darijo Čerepinko - zamjenski član
- 5.

## Zadatak diplomskog rada

BROJ 276/OJ/2023

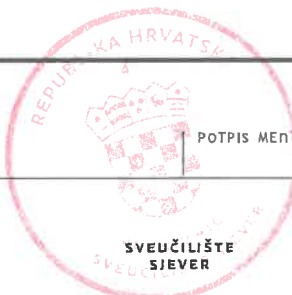
OPIS

Dolazak visokih dužnosnika iz stranih zemalja predstavlja sigurnosni i logistički izazov u provedbi diplomatskog protokola, kako bi posjet stranog državnika prošao bez problema. Posjeti visokih dužnosnika važna su prilika za diplomaciju i suradnju među državama. Premda postoje različite vrste posjeta stranih državnika kao što mogu biti državni, radni i privatni, u ovome radu obraditi će se službeni posjet visokog dužnosnika Republici Hrvatskoj. U radu će se koristiti službeni pravilnici, vodiči za protokol Ministarstva vanjskih i europskih poslova, službeni protokoli pri dolasku visokih dužnosnika kao i ostala dostupna sekundarna literatura u obliku knjiga i znanstvenih članaka. Cilj istraživanja je:

1. otkriti koje su sve aktivnosti koje povezani dionici moraju provoditi kako bi se dolazak visokih dužnosnika u službeni posjet nekoj zemlji odvio nesmetano;
2. obraditi medijsku popraćenost događaja korištenjem analize novinskih članaka;
3. dati diskusiju i pregled rezultata;
4. izvesti generalizirani zaključak.

ZADATAK URUČEN

14.09.2023.



POTPIS MENTORA

Gordana Lesinger



Sveučilište  
SjeverSVEUČILIŠTE  
SJEVER

## IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Sabina Pihet (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Dobrotu predjednika 2. Turke u sl. svijet (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:  
(upisati ime i prezime)

Sabina Pihet

(vlastoručni potpis)

Sukladno čl. 83. Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Sukladno čl. 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje znanstvena i umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.